

Republica Moldova
Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

15 februarie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Maria Ghervas, Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de Vasili Ianconvschi,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lichidatorului Societății cu Răspundere Limitată „MBA - Metacorp”, Svetlana Cojocar u împotriva Valeriei Severin cu privire la stabilirea cotelor-părți ideale din imobil,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 17 noiembrie 2016, prin care au fost restituite cererile de apel depuse de Valeria Severin și Vasili Ianconvschi, pentru lichidarea neajunsurilor,

c o n s t a t ă :

La 20 mai 2015, lichidatorul SRL „MBA - Metacorp”, Svetlana Cojocar u a depus cerere de chemare în judecată împotriva Valeriei Severin cu privire la împărțirea bunului imobil în natură.

În motivarea acțiunii a invocat că potrivit hotărârii Curții de Apel Chișinău din 13 septembrie 2012, a fost intentată procedura de insolvență față de SRL „MBA - Metacorp”, iar prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 22 aprilie 2013, a fost intentat procesul de faliment, prin valorificarea și lichidarea masei debitoare față de SRL „MBA - Metacorp”, în calitate de lichidator a fost desemnată Svetlana Cojocar u.

Menționează că, prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 16 septembrie 2014, a fost admis demersul lichidatorului și au fost atrași la răspundere subsidiară factorii de decizie a debitorului SRL „MBA - Metacorp”, Ghenadie Iancovschi și Valeria Severin și care a fost menținută prin decizia Curții Supreme de Justiție din 21 ianuarie 2015.

Susține că la biroul executorului judecătoresc Liliana Parfentiev, se află spre executare documentul executoriu nr. 2c-81/12 din 16 septembrie 2014, emis de Curtea de Apel Chișinău, prin care a fost dispusă încasarea în mod solidar de la Ghenadie Iancovschi și Valeria Severin suma în mărime de 1893828,28 lei, cu titlu de datorii ale debitorului SRL „MBA - Metacorp”.

Subliniază că, din informația Băncii Centrale de date a cadastrului, debitorul Valeria Severin împreună cu Vasili Iancovschi sunt coproprietari ai bunului imobil situat în mun. Chișinău, str. N. Titulescu nr. 1, ap. 66, înregistrat în Registrul bunurilor imobile cu nr. cadastral 0100106.113.01.066, asupra căruia întru executarea documentului executoriu i-a fost aplicat interdicția de înstrăinare.

Cu referire la prevederile art. 363, 366 Cod civil, relevă că pârâta nu a manifestat intenția sau modalitatea de stingere a datoriei, din care motiv, consideră de a trece la partajarea apartamentului nr. 66 din str. N. Titulescu nr. 1, mun. Chișinău. Își întemeiază pretențiile în baza dispozițiilor art. 356, 366 Cod civil, art. 166-167 CPC.

Solicită admiterea acțiunii, împărțirea în natură a apartamentului nr. 66 din str. N. Titulescu nr. 1, mun. Chișinău, cu nr. cadastral 0100106.113.01.066 și încasarea de la pârâtă a cheltuielilor de judecată. La 14 iulie 2015, lichidatorul SRL „MBA - Metacorp”, Svetlana Cojocar a depus o cerere de concretizare a cerințelor, prin care a solicitat admiterea acțiunii, stabilirea cotelor-părți ideale ale coproprietarilor imobilului situat în mun. Chișinău, str. N. Titulescu nr. 1, ap. 66.

Prin încheierea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 23 iulie 2015, în proces a fost atras, în calitate de intervenient accesoriu Vasili Iancovschi (Severin).

Prin hotărârea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 14 aprilie 2016, acțiunea a fost admisă.

A fost determinată $\frac{1}{2}$ cotă-parte ideală Valeriei Severin, din imobilul nr. 66, situat în mun. Chișinău, str. N. Titulescu nr. 1, cu nr. cadastral 0100106.113.01.066, care aparține cu drept de proprietate comună pe cote-părți Valeriei Severin și lui Vasile Iancovschi.

La 11 mai 2016, Valeria Severin a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea hotărârii contestate, cu emiterea unei noi decizii de respingere a acțiunii.

La 12 mai 2016, Vasili Iancovschi a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea hotărârii contestate, cu emiterea unei noi decizii de respingere a acțiunii.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 07 iulie 2016, nu a fost dat curs cererilor de apel depuse de către Valeria Severin și Vasili Iancovschi și comunicat apelanților că necesită să prezinte apelurile cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază probele invocate în susținerea apelurilor și a dovezilor de plată a taxei de stat în mărime de 9081,09 lei, pentru fiecare apelant, fiindu-le acordat termen până la 03 august 2016, pentru lichidarea neajunsurilor.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 21.09.2016 s-a respins recursul declarat de Valeria Severin și s-a menținut încheierea Curții de Apel Chișinău din 07 iulie 2016.

Prin citația din 12.10.2016 apelanții Valeria Severin și Vasili Iancovschi au fost înștiințați despre examinarea chestiunii privind primirea spre examinare a cererilor de apel (f.d.118)

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 17 noiembrie 2016 s-a restituit cererea de apel declarată de Valeria Severin și Vasili Iancovschi, pe motiv că, ultimii nu au îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă conform ar.368 alin.(1) CPC.

La 09 decembrie 2016, Vasili Ianconvschi a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 17 noiembrie 2016, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii recurate cu remiterea cauzei la rejudecare într-u examinarea demersului depus de Vasili Ianconvschi la data de 03 august 216 privind scutirea parțială de la achitarea taxei de stat.

În motivarea recursului a invocat că, la 03 august 2016 a prezentat instanței de apel, dovada achitării taxei de stat în mărime de 400 lei și apelul suplimentar. Cauza fiind fixată pentru data de 04 august 2016, dată la care s-a prezentat reprezentantul lui Vasili Ianconvschi, însă ședința nu a avut loc, deoarece dosarul civil a fost expediat în adresa Curții Supreme de Justiție pentru examinarea cererii de recurs depuse de către Severin Valeria, urmând ca despre examinarea ulterioară a cauzei să fie informați prin citație.

Menționează că, a primit citație prin care instanța de apel comunică părților despre examinarea cauzei la data de 17 noiembrie 2016.

Indică că, la data de 15 noiembrie 2016 reprezentantul apelantului Vasili Ianconvschi, a depus cerere de amânare a cauzei, în baza prevederilor art. 206 CPC, acesta fiind înregistrată în cancelaria Curții de Apel Chișinău sub nr. 17777.

Relatează că, la data de 07 decembrie 2016 a recepționat încheierea Curții de Apel Chișinău nr, 2a-2897/16 din 17 noiembrie 2016, din care rezultă că instanța de apel a restituit apelentului Iancovsci Vasili cererea de apel depusă cu toate actele anexate. Motivul fiind neîndeplinirea în termen a indicațiilor instanței de apel (f.d.135).

Susține că prin încheierea recurată, i-a fost încălcat accesul la justiție, prin restituirea cererii de apel fără a se expune asupra demersului privind scutirea parțială de la achitarea taxei de stat.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Din materialele cauzei rezultă că, copia încheierii contestate a fost recepționată de reprezentantul recurentului la 07 decembrie 2016, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f.d.135).

Astfel, recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul al 09 decembrie 2016, în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului și temeiurile recursului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis, cu casarea încheierii în partea restituirii apelului depus de V.Iancovschii și în această parte restituie pricina la faza de primire a apelului, pentru examinarea cererii de scutire de la achitarea taxei de stat din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. b) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind pricina spre rejudecare.

După cum rezultă din materialele dosarului, la 20 mai 2015, lichidatorul SRL „MBA - Metacorp”, Svetlana Cojocar a depus cerere de chemare în judecată împotriva Valeriei Severin cu privire la împărțirea bunului imobil în natură.

Prin încheierea Judecătoria Botanica, mun. Chișinău din 23 iulie 2015, în proces a fost atras, în calitate de intervenient accesoriu Vasile Iancovschi (Severin)

Prin hotărârea Judecătoria Botanica, mun. Chișinău din 14 aprilie 2016, acțiunea a fost admisă.

A fost determinată $\frac{1}{2}$ cotă-parte ideală Valeriei Severin, din imobilul nr. 66, situat în mun. Chișinău, str. N. Titulescu nr. 1, cu nr. cadastral 0100106.113.01.066, care aparține cu drept de proprietate comună pe cote-părți Valeriei Severin și lui Vasile Iancovschi.

Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la 11 mai 2016 Valeria Severin a declarat apel, solicitând casarea hotărârii primei instanțe cu adoptarea unei noi decizii, prin care acțiunea să fie respinsă.

Apelul a fost înregistrat în instanță Judecătoria Botanica, mun. Chișinău la 14 aprilie 2016.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 17 noiembrie 2016 s-a restituit cererea de apel declarată de Valeria Severin și Vasile Iancovschi.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că apelul este o cale ordinară de atac, obiectul căreia sunt hotărârile pronunțate de prima instanță care nu sunt definitive.

La exercitarea căii de atac - apelul, persoanele în drept să declare apel, dispun de anumite drepturi și obligații.

La rândul său instanța de apel, este obligată de a respecta procedura examinării pricinii în apel atât la faza pregătirii pricinii pentru dezbaterile judiciare, cât și în cadrul dezbaterilor judiciare.

Mai mult ca atât, instanța de apel este obligată de a crea condiții obiective și reale pentru ca participanții să-și exercite în volum deplin drepturile sale procedurale, curmând în mod legal orice abuz din partea lor, și înlăturând pe măsură posibilităților, omisiunile la acest capitol, depistate în orice fază a procesului.

În conformitate cu art. 368 alin. (1) CPC, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Astfel, după cum rezultă din încheierea contestată, ca temei de a nu da curs cererii de apel depusă de Vasile Iancovschi a servit faptul neprezentării dovezii de achitare a taxei de stat.

Totodată, din materialele cauzei se atestă că, recurentul la 03 august 2016 înaintând cererea de apel motivată, a depus și cerere prin care a solicitat scutirea parțială de la plata taxei de stat la înaintarea apelului.

Însă, instanța de apel la pronunțarea încheierii din 17 noiembrie 2016, dispunând restituirea cererii de apel pe motiv că, apelantul Vasile Iancovschi nu a executat încheierea instanței, fără a-și motiva soluția admiterii sau respingerii cererii privind scutirea parțială de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel.

Articolul 380, alin. (1) CPC, indică că, instanța de apel soluționează cererea și demersul participantului la proces ce țin de examinarea apelului după ce ascultă opiniile celorlalți participanți.

Articolul 380, alin. (3) CPC, prevede că cererea și demersurile înaintate se soluționează în conformitate cu prevederile art.48 și 203, instanța de apel nefiind în drept să le respingă din motivul respingerii lor în primă instanță.

Art. 203 alin. (1) CPC, indică că cererile și demersurile participanților la proces în problema judecării pricinii se soluționează prin încheiere judecătorească, după ascultarea opiniilor celorlalți participanți la proces.

Aici, instanța de recurs consideră necesar de a mai menționa că, instanța de apel nu a examinat cererea de amânare a procesului, nu a dat nici o apreciere acestei cereri și a motivului invocat de reprezentantul apelantului, precum și a indicat incorect că demersul de scutire de la achitarea taxei de stat a fost depus la 15 noiembrie 2016, când în realitate un asemenea demers a fost înaintat la 03 august 2016 circumstanță confirmată prin materialele pricinii (f.d. 97-105).

Ba mai mult ca atât, nu este clar despre care demers de scutire parțială de la taxa de stat s-a discutat în ședința de judecată din 17.11.2016.Fapt confirmat prin înscrierea în procesul verbal al ședinței de judecată (f.d.126).

Convenția Europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, prevede în conținutul art. 6 că, orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.

Hotărârea trebuie să fie pronunțată în mod public, dar accesul în sala de ședință poate fi interzis presei și publicului pe întreaga durată a procesului sau a unei părți a acestuia în interesul moralității, al ordinii publice ori al securității naționale într-o societate democratică, atunci când interesele minorilor sau protecția vieții private a părților la proces o impun, sau în măsura considerată absolut necesară de către instanță atunci când, în împrejurări speciale, publicitatea ar fi de natură să aducă atingere intereselor justiției.

Astfel, Colegiul civil reține că, instanța de apel eronat a restituit cererea de apel, trecând cu vederea faptul că la depunerea cererii de apel motivată la 03 august 2016, Vasile Iancovschi a achitat taxa de stat în sumă de 400 lei, în rest fiind înaintat demersul de scutire parțială de la achitarea taxei de stat.

Prin urmare, argumentele invocate de Vasile Iancovschi se încadrează în temeiurile de casare a încheierii recurate.

Mai mult, Colegiul consideră necesar a reține că, potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului (cazul Kreuz contra Poloniei, nr. 28249/95, cazul Golder și Z contra Marii Britaniei, cazul Malahov contra Moldovei, nr. 32268/02), dreptul la un tribunal nu este absolut.

Aceasta prin natura sa poate fi supus limitărilor, deoarece dreptul de acces la justiție, prin sine, cere reglementare din partea statului.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat că în unele cazuri pot fi stabilite diferite limitări, inclusiv financiare, dreptului de acces al persoanei la o „instanță judecătorească” sau „tribunal” (cazul Malahov contra Moldovei, § 27).

De asemenea, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat în hotărârea Kreuz contra Poloniei (§ 60) că exigența de plată a taxei de stat aferentă cererilor cu care sunt sesizate jurisdicțiile civile, nu poate fi considerată în sine drept o restricție adusă dreptului de acces la tribunal.

Totuși, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reiterat că mărimea taxei trebuie apreciată în lumina circumstanțelor particulare ale unei cauze concrete, inclusiv solvabilitatea reclamantului în faza procedurii, când restricția în cauză este impusă, cum ar fi - mărimea salariului, pensiei, obligația de întreținere a copiilor etc. (cazul Clionov contra Moldovei nr. 13229/04; cazul Tudor - Comerț contra Moldovei nr. 27888/04; cazul Teltronic - CATV contra Poloniei nr. 48140/99).

Reieșind din premisele principiului egalității armelor, apelantul la rândul său, la depunerea apelului împotriva hotărârii primei instanțe, beneficiază de dreptul de a solicita scutirea de la plata taxei de stat.

Or, în conformitate cu art. 26 al. (4) CPC, egalitatea părților în drepturile procedurale este garantată prin lege și se asigură de către instanță prin crearea posibilităților egale, suficiente și adecvate de folosire a tuturor mijloacelor procedurale pentru susținerea poziției asupra circumstanțelor de fapt și de drept, astfel încât nici una dintre părți să nu fie defavorizată în raport cu cealaltă.

În circumstanțele enunțate și în contextul normelor de drept citate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră ca întemeiat recursul înaintat de Vasile Iancovschi și necesar a casa încheierea instanței de apel, cu restituirea pricinii instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. b) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Vasile Iancovschi.

Se casează încheierea Curții de Apel Chișinău din 11 noiembrie 2016 în partea restituirii cererii de apel depusă de Vasile Iancovschi și în această parte: cauza se remite la faza de primire a cererii de apel depusă de Vasile Iancovschi.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu

Maria Ghervas

Nicolae Craiu